

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 1371/2024
22.11.2024. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Весне Станковић, Радославе Мађаров, Зорице Булајић и Ирене Вуковић, чланова већа, у парници тужиле АА из ... , чији је пуномоћник Младен Симић, адвокат из ... , против тужене Републике Србије - Министарство одбране, Војна установа „Дедиње“ Београд, чији је заступник Војно правобранилаштво, Београда, ради исплате, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 98/23 од 19.01.2023. године, у седници одржаној 22.11.2024. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 98/23 од 19.01.2023. године, као изузетно дозвољеној.

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 98/23 од 19.01.2023. године и пресуда Првог основног суда у Београду П1 419/20 од 22.12.2021. године у другом, трећем и четвртном ставу изреке и предмет **ВРАЋА** првостепеном суду на поновно одлучивање.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 419/20 од 22.12.2021. године, ставом првим изреке, одбијен је приговор апсолутне ненадлежности суда. Ставом другим изреке, усвојен је тужбени захтев и обавезана тужена да тужилци на име оствареног, а неисплаћеног армијског додатка за период од септембра 2016. закључно са мајем 2019. године, исплати појединачно опредељене износе са законском затезном каматом од доспелости до исплате, ближе одређене у овом ставу изреке. Ставом трећим изреке, усвојен је тужбени захтев тужилце и тужена обавезана да за тужилцу уплати доприносе за пензијско и инвалидско осигурање Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање у износима ближе одређеним у овом ставу изреке. Ставом четвртим изреке, обавезана је тужена да тужилци накнади трошкове парничног поступка у износу од 101.640,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 98/23 од 19.01.2023. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужене и потврђена првостепена пресуда у ставу другом, трећем и четвртном изреке. Ставом другим и трећим изреке, одбијени су захтеви парничних странака за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужена је изјавила ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права, с тим што је предложила да се ревизија сматра изузетно дозвољеном (члан 404. ЗПП).

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је код тужене била запослена на радном месту шеф ... у Служби ..., Одсек за ... у Одсеку за Решењем тужене број ... од 17.05.2010. године тужили је основна плата одређена у висини од 1.285 бодова, са војним додатком од 15%, додатком по основу минулог рада 0,4% за сваку пуну годину рада, с тим да се на укупни број бодова додаје још 340 бодова на име накнаде дела трошкова за исхрану и регреса за коришћење годишњег одмора. Решењем директора тужене од 22.11.2011. године одређено је да се на важећу вредност бода додаје постојећи војни додатак од 15% који се у обрачунском листу плате исказује у ставци «зарада по времену» и овакав обрачун зараде запослених цивилних лица на служби код тужене примењивао се од 01.11.2011. године, све до јуна 2019. године, када је новим решењем тужене од 14.06.2019. године одређено да се из важеће вредности бода поново издваја војни додатак и посебно исказује на платном листу, на који начин се зарада обрачунава почевши од јула 2019. године, сагласно чему престаје да важи решење тужене донето дана 22.11.2011. године. Економско-финансијским вештачењем од 11.08.2021. године утврђено је да укупни износ војног додатка од 15% према решењу тужиле за обрачун зараде за утужени период од септембра 2016. године закључно са мајом 2019. године износи 153.475,22 динара.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања нижестепени судови су применом одредбе члана 8. став 1. и члана 195. Закона о Војсци Србије, члана 135. став 2. Закона о Војсци Југославије, члана 164. Закона о раду и члана 154. став 1. Закона о облигационим односима закључили да тужена у спорном периоду од септембра 2016 године закључно са мајем 2019. године тужили није исплаћивала увећану зараду са војним додатком од 15%, те су тужбени захтев усвојили обавезујући тужену да тужили исплати наведени додатак заједно са доприносима за пензијско и инвалидско осигурање, у складу са чланом 2. и чланом 51. Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање. Закључак да тужена није исплаћивала увећање на име војног додатка судови су извели из чињенице да у обрачунским листама плате за тужилу у спорном периоду није посебно исказивана ставка војног додатка, односно да је исти исказиван у износу од 0,00 динара, па како је решењем тужене одређено да уз основну плату тужила има право на војни додатак од 15%, становиште нижестепених судова је да је тужена била дужна да у наведеном периоду обрачунава и исплаћује тужили плату увећану за наведени проценат.

По оцени Врховног суда, правилност примене материјалног права се за сада не може испитати због непотпуно утврђеног чињеничног стања.

Чланом 194. Закона о Војсци Србије („Службени гласник РС“, бр. 116/2007, 94/2019), прописано је да цивилна лица у служби Војске Србије, даном ступања на снагу овог закона постају војни службеници или војни намештеници (став 1.) и да ће

министар одбране у року од 30 дана од дана ступања на снагу овог закона донети пропис који ће уредити поступак превођења из става 1. овог члана (став 4.). Чланом 195. истог закона, прописано је да ће услове, начин и поступак трансформације војних установа који обављају производну и услужну делатност, односно послују по принципу стицања и расподеле добити и права и обавезе цивилних лица на служби у Војсци Србије запослених у тим установама до завршетка трансформације уредити Влада (став 1.), а да до ступања на снагу прописа из става 1. овог члана цивилна лица на служби у Војсци Србије запослена у установама која обављају производну и услужну делатност, односно послују по принципу стицања и расподеле добити, задржавају права и обавезе из радног односа према Закону о Војсци Југославије (став 2.).

Влада је на основу напред цитираног члана 195. став 1. Закона о Војсци Србије донела Уредбу о трансформацији војних установа које обављају производну и услужну делатност по принципу стицања и расподеле добити и о правима и обавезама цивилних лица на служби у Војсци Србије запослених у тим установама („Службени гласник РС“, бр. 58/07, 10/13). Према члану 9а Уредбе, цивилна лица запослена у војним установама која обављају производну и услужну делатност по принципу стицања и расподеле добити, до завршетка трансформације тих установа остварују права и обавезу из радног односа у складу са Законом о Војсци Србије, а права на исплату плате, накнаде и других примања, као и стамбено обезбеђење остварују у складу са прописима којима се уређује пословање тих установа.

Сагласно напред цитираним одредбама Закона и Уредбе, као и да у спорном периоду још увек није била завршена трансформација ВУ „Дедиње“, то се на плате, накнаде и друга примања запослених у тој установи примењивао Правилник о расподели добити и зарадама цивилних лица у ВУ „Дедиње“ од 10.04.2006. године, који је у члану 19. став 1. прописивао да цивилном лицу у установи припада војни додатак због посебних услова рада под којима врши службу у војсци, а нарочито због учешћа на војним вежбама, логоровањима, маневрима и узбунама, рада дужег од пуног радног времена (члан 196. и 135. Закона о ВЈ), вршења службе у свим условима, као и због других ванредних ситуација проузрокованих потребама борбене готовости и то 15% од основне плате.

Како трансформација Војне установе „Дедиње“ није окончана, тужиља још увек није стекла статус војног службеника или војног намештеника (члан 9. наведене Уредбе) да би се на њу могао применити Правилник о платама и другим новчаним примањима професионалних припадника Војске Србије („Службени гласник Републике Србије“ број 28/11 и 10/17) којим је у члану 24. став 2. тог правилника, предвиђен војни додатак у висини од 20%.

Тужиљи као цивилном лицу на служби код тужене, у смислу члана 19. став 1. наведеног Правилника, припада право на исплату војног додатка од 15%, али је остала неразјашњена структура плате, односно да ли јој је тај додатак исплаћен као елемент основне плате у склопу вредности бода те плате. Код чињеничног утврђења да се према решењу директора тужене од 22.11.2011. године војни додатак од 15% почев од новембра те године па све до јуна 2019. године обрачунавао у склопу вредности бода основне плате, односно да је био урачунат у основицу за обрачун и исплату плате тужиље (као и свих других цивилних лица на служи у овој војној установи), вештак се у односу на те околности није изјаснио у свом налазу. Вештак је само сачинио

математички обрачун износа војног додатка полазећи од платних листића за обрачун и исплату плате из којих се не види њена структура, при том без утврђења вредности цене рада (бода) која је важила у спорном периоду и вредности исте са увећањем од 15%.

Како у току поступка вештак није позван да се додатно изјасни на околност да ли је и у ком износу војни додаток ушао у вредност бода за обрачун основне плате тужиље, то је остало неутврђено релевантно чињенично стање за доношење одлуке у овој правној ствари. Ово посебно зато што су судови пропустили да у целости цене садржину решења директора тужене од 22.11.2011. године из којег је неспорно утврђено да је ова војна установа од новембра 2011. године изменила начин обрачуна плате запослених кроз урачунавање војног додатка у основицу за обрачун плате, односно кроз урачунавање његовог процента у вредност бода за обрачун основне плате, као што то тужени основано истиче у ревизији.

Следом наведеног, првостепени суд ће у поновном поступку потпуно утврдити чињенично стање у смислу изнетих примедби, да би потом правилном применом материјалног права одлучио о тужбеном захтеву.

Како одлука о трошковима поступка зависи од исхода одлуке о главној ствари, то је и она укинута.

Из наведених разлога, применом одредбе члана 416. став 2. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у ставу другом изреке овог решења.

**Председник већа – судија
Јелица Бојанић Керкез, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић